

**ESTIMAREA EVOLUȚIEI INDUSTRIEI
ÎN TRIMESTRUL IV 2014
PE BAZA ANCHETEI DE CONJUNCTURĂ**

- decembrie 2014 -

ESTIMAREA EVOLUȚIEI INDUSTRIEI ÎN TRIMESTRUL IV 2014 PE BAZA ANCHETEI DE CONJUNCTURĂ

Tendințe generale

Analiza indicatorilor economici realizată pe baza estimărilor respondenților indică o evoluție pozitivă pentru toți indicatorii analizați, atât în **trimestrul al IV-lea raportat la perioada corespunzătoare din anul precedent, cât și la nivelul întregului an 2014, comparativ cu anul 2013.**

Astfel, se estimează că producția industrială va crește cu 6,7% în 2014, fiind susținută, în principal, de majorarea cu 12,0% a cifrei de afaceri pe piața externă, în timp ce pentru cifra de afaceri pe piața internă se estimează o creștere de 4,7%, comparativ cu anul trecut. În aceste condiții, cifra de afaceri totală este estimată a se majora cu 8,1%.

Stocurile de produse finite vor crește la nivel de an cu 1,3%, față de anul 2013, după ce în trimestrul IV se așteaptă o ușoară creștere de 0,6%, față de trimestrul corespunzător din anul anterior.

Numărul mediu de salariați se apreciază că va crește cu 1,7% în anul curent, în special ca urmare a evoluției favorabile ce se așteaptă în trimestrul IV (creștere de 2,5% față de trimestrul corespunzător). În condițiile majorării producției industriale, productivitatea muncii în industrie poate crește cu 5,3%, față de anul anterior.

- modificări procentuale reale față de perioada corespunzătoare din anul anterior,%-

	AN 2013	Trim. III 2014	9 luni 2014	Trim. IV 2014	AN 2014
1. Producția industrială	7,9	4,2	7,4	4,9	6,7
2. Cifra de afaceri – total	2,7	5,1	8,9	5,8	8,1
➤ intern	-6,1	2,3	5,2	3,2	4,7
➤ extern	16,4	8,3	13,3	8,5	12,0
3. Stocurile de produse finite	2,7	-0,2	1,5	0,6	1,3
4. Numărul mediu de salariați	0,8	2,2	1,5	2,5	1,7
5. Productivitatea muncii	7,1	2,2	6,3	2,5	5,3

Sursa: prelucrări CNP pe baza datelor INS; pentru trimestrul IV - rezultatele din ancheta de conjunctură

Potrivit sondajului de conjunctură efectuat în rândul agenților economici, la nivelul **trimestrului IV al anului curent comparativ cu trimestrul anterior**, se estimează o creștere pentru majoritatea indicatorilor, excepție făcând doar cifra de afaceri pe piața internă.

- modificări procentuale față de trimestrul anterior (%) -

	Trim. I 2014	Trim. II 2014	Trim. III 2014	Trim. IV 2014
1. Producția industrială	-2,0	3,2	-3,2	7,2
2. Cifra de afaceri – total	-2,9	6,0	0,8	2,0
➤ intern	-11,5	13,7	3,1	-0,5
➤ extern	7,0	-1,1	-2,3	4,9
3. Stocurile de produse finite	-0,5	-1,9	-11,5	16,5
4. Numărul mediu de salariați	1,3	1,0	0,2	0,1
5. Productivitatea muncii	-2,7	2,1	-3,6	6,9

Sursa: prelucrări CNP pe baza datelor INS; pentru trimestrul IV – rezultatele din ancheta de conjunctură

Pentru producția industrială se prevede o majorare de 7,2% în trimestrul IV, față de trimestrul anterior, evoluție care se poate încadra în trendul specific acestei perioade. Estimările pentru cifra de afaceri pe total industrie conduc la o creștere de 2,0%, în perioada de referință, comparativ cu trimestrul anterior, dar cu evoluții divergente pentru cele două componente ale indicatorului. Astfel, se anticipează că cifra de afaceri pe piața internă va scădea cu 0,5%, iar cea de pe piața externă va crește cu 4,9%.

În condițiile creșterii producției industriale se apreciază că volumul stocurilor de produse finite va fi cu 16,5% peste nivelul înregistrat în al treilea trimestru al anului curent.

Numărul mediu al salariaților va rămâne aproximativ la același nivel cu cel înregistrat în trimestrul III 2014 (creștere de doar 0,1%). Această evoluție, în contextul unei creșteri a producției industriale, va conduce la o majorare cu 6,9% a productivității muncii în perioada pentru care s-a realizat evaluarea.

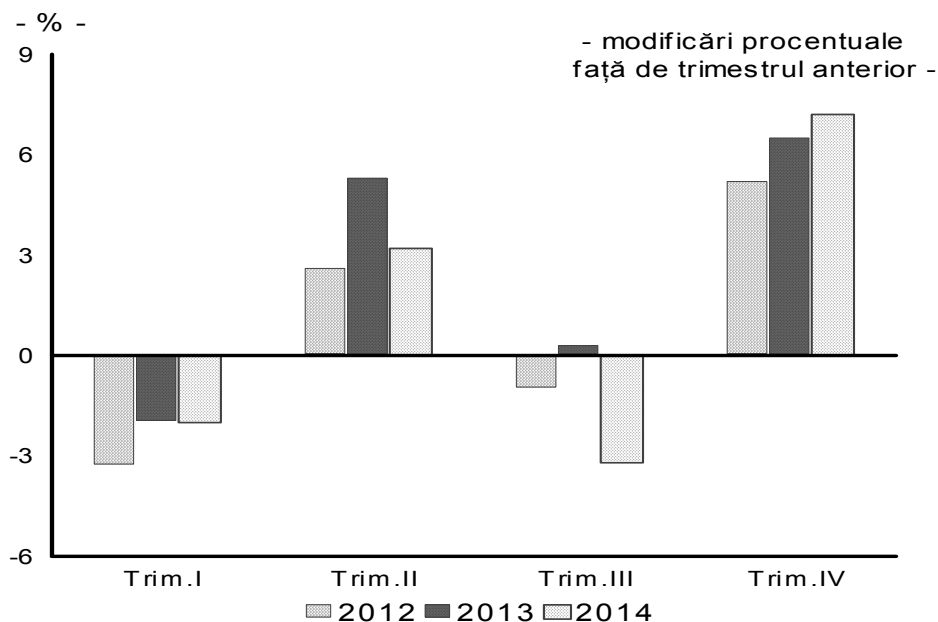
Principalii indicatori rezultați din anchetele de conjunctură în sectorul industrial

Producția industrială

Producția industrială s-a majorat în intervalul iulie - septembrie 2014, față de perioada corespunzătoare a anului trecut cu 4,2%, în același timp, înregistrând o scădere comparativ cu trimestrul anterior de 3,2%.

În urma unei analize detaliate a producției industriale, înregistrată la nivelul primelor nouă luni, comparativ cu perioada corespunzătoare din anul 2013, rezultă că majorarea de 7,4% este susținută de evoluția pozitivă a cererii externe, atât pe total, cât și la nivelul unor ramuri industriale, cum ar fi: fabricarea hârtiei și a produselor din hârtie, fabricarea produselor de cocserie și a produselor obținute din prelucrarea țițeiului, fabricarea echipamentelor electrice, alte activități industriale, fabricarea de mașini, utilaje și echipamente.

Evoluția producției industriale

Trim. IV 2014 - estimări realizate pe baza anchetei de conjunctură

Analiza conjuncturală pentru cel de-al patrulea trimestru al anului curent, elaborată pe baza sondajului efectuat în rândul agenților economici, indică posibilitatea ca în această perioadă, producția industrială să înregistreze o majorare cu 7,2% față de trimestrul III al anului în curs, respectiv o creștere de 4,9%, față de perioada octombrie - decembrie 2013.

Pentru anul 2014 se estimează o creștere a producției industriale cu 6,7%, această evoluție fiind corelată atât cu majorarea cifrei de afaceri pe extern, cât și pe intern.

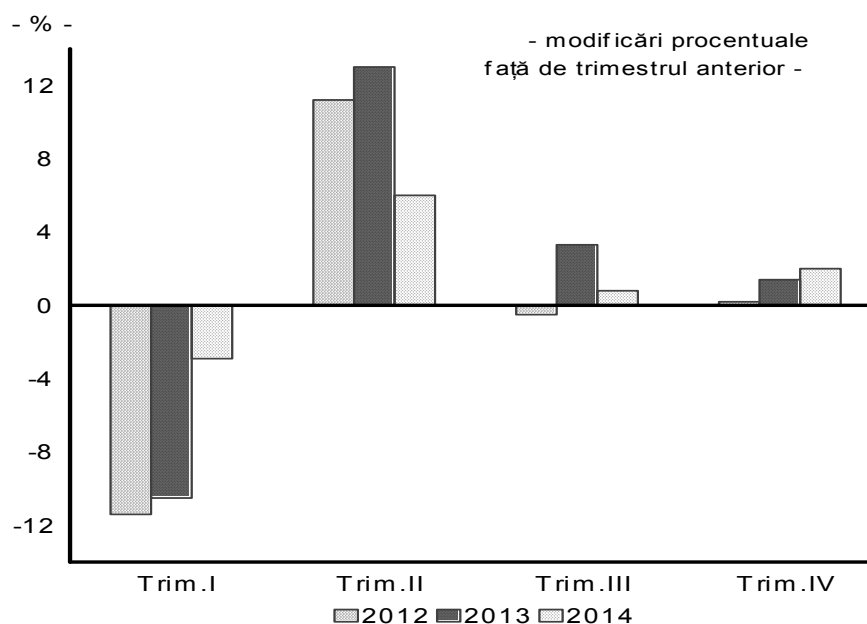
Cifra de afaceri

În trimestrul al III-lea, cifra de afaceri pe total industrie a înregistrat o majorare importantă de 5,1%, față de trimestrul corespunzător din anul 2013, precum și o creștere față de trimestrul anterior (0,8%). În ceea ce privește situația la nouă luni, cifra de afaceri din industrie a crescut pe ansamblu cu 8,9%, datorită majorării componentei aferente industriei prelucrătoare (9,3%), în timp ce industria extractivă a crescut doar cu 1,4%.

Cele mai importante creșteri ale cifrei de afaceri în perioada ianuarie - septembrie 2014, comparativ cu perioada corespunzătoare din anul trecut s-au înregistrat în următoarele ramuri: fabricarea produselor de cocserie și a produselor obținute din prelucrarea țițeiului (29,3%), fabricarea produselor din cauciuc și mase plastice (17,4%), fabricarea de mașini, utilaje și echipamente (16,2%), fabricarea echipamentelor electrice (14,4%) și industria metalurgică (14,4%).

Cifra de afaceri a înregistrat scăderi pentru aceeași perioadă de analiză în următoarele ramuri: extracția cărbunelui superior și inferior (-47,4%), fabricarea băuturilor (-7,6%), fabricarea produselor farmaceutice de bază și a preparatelor farmaceutice (-2,7%).

Evoluția cifrei de afaceri totale din industrie

Trim. IV 2014 - estimări realizate pe baza anchetei de conjunctură

Pentru trimestrul IV 2014 se așteaptă o creștere a volumului cifrei de afaceri pe total industrie, atât față de perioada corespunzătoare din 2013, cu 5,8%, cât și față de trimestrul anterior, cu 2,0%; în aceste condiții, pentru anul curent se estimează o majorare cu 8,1%.

Cifra de afaceri din industrie pentru piața internă a înregistrat o majorare de 3,1% în trimestrul III 2014, față de trimestrul anterior, observându-se, în structură, o creștere de 5,6% la nivelul industriei prelucrătoare. Comparativ cu trimestrul III al anului trecut, cifra de afaceri pe piața internă a crescut cu 2,3%.

La nivelul primelor nouă luni majorarea cifrei de afaceri pentru piața internă a fost de 5,2%. Următoarele ramuri industriale au înregistrat creșteri importante: fabricarea de mașini, utilaje și echipamente (19,8%), fabricarea produselor de cocserie și a produselor obținute din prelucrarea țițeiului (17,8%), fabricarea substanțelor și a produselor chimice (15,5%), industria metalurgică (14,4%), fabricarea altor produse din minerale nemetalice (13,5%).

Conform estimărilor agenților economici, volumul cifrei de afaceri pentru piața internă va crește în trimestrul IV al anului curent cu 3,2%, comparativ cu trimestrul IV 2013, în timp ce față de trimestrul anterior va înregistra o scădere de 0,5%. Pe baza evoluției din primele nouă luni ale anului și a estimărilor din trimestrul IV se va ajunge la o majorare de 4,7% a cifrei de afaceri pentru piața internă la nivelul anului 2014.

Cifra de afaceri din industrie pentru piața externă a crescut cu 8,3% în trimestrul III al anului curent, comparativ cu trimestrul similar din anul trecut și s-a redus cu 2,3% față de trimestrul anterior. În perioada ianuarie - septembrie 2014, comparativ cu aceeași perioadă din 2013, s-a înregistrat o majorare de 13,3% a cifrei de afaceri datorată, în special, creșterii de 13,4% de la nivelul industriei prelucrătoare.

Ramurile care au înregistrat creșteri importante ale cifrei de afaceri pentru piața externă în primele nouă luni ale anului curent, raportat la perioada similară a anului anterior au fost: fabricarea produselor de cocserie și a produselor obținute din prelucrarea țițeiului (40,9%), fabricarea produselor din cauciuc și mase plastice (28,2%), fabricarea echipamentelor electrice (20,4%), alte activități industriale (18,0%), industria construcțiilor metalice și a produselor din metal (17,9%).

Anticipările agenților economici din eșantion pentru acest indicator conduc spre o creștere de 8,5% în trimestrul IV al anului curent, comparativ cu trimestrul IV 2013 și de 4,9% față de trimestrul anterior. În aceste condiții, se estimează o majorare de 12,0% pentru cifra de afaceri pe piața externă la nivelul anului 2014, față de 2013.

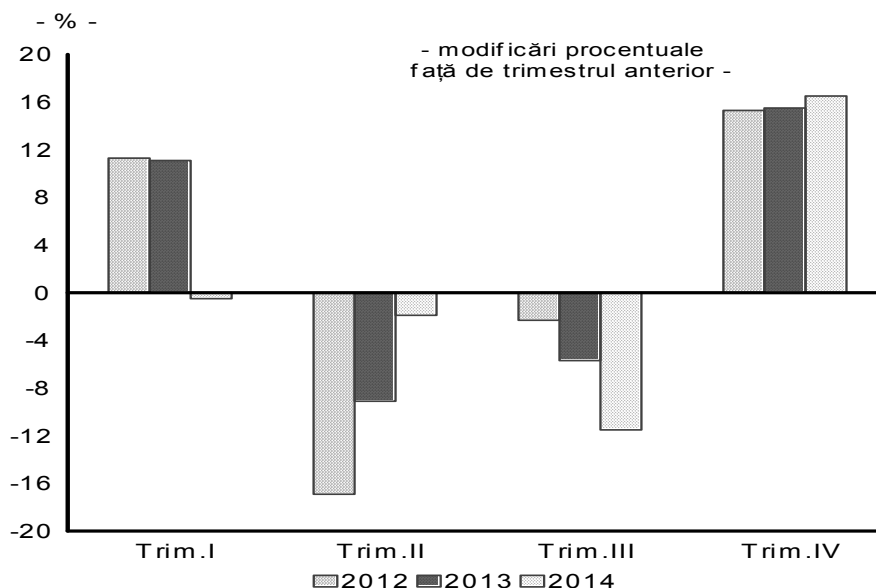
Stocurile de produse finite

Stocurile de produse finite au scăzut cu 11,5% în cel de-al treilea trimestru față de trimestrul II 2014, în contextul unei creșteri a cifrei de afaceri pe total industrie și a reducerii producției industriale. Comparativ cu trimestrul III al anului trecut, stocurile au scăzut ușor, cu 0,2%, ceea ce a determinat o creștere cu 1,5% la nivelul primelor nouă luni ale anului.

Agenții economici apreciază că în ultimul trimestru al anului curent, stocurile de produse finite vor crește cu 0,6% față de trimestrul IV 2013, în timp ce față de trimestrul anterior vor înregistra o creștere de 16,5%.

Astfel, pentru anul 2014 se așteaptă ca stocurile de produse finite să înregistreze o creștere de 1,3%, față de anul trecut, în condițiile majorării producției industriale (6,7%), cât și a cifrei de afaceri pe total industrie (8,1%).

Evoluția stocurilor de produse finite

Trim. IV 2014 - estimări realizate pe baza anchetei de conjunctură

Stocurile de materii prime

Agenții economici se așteaptă ca stocurile de materii prime să crească în cel de-al patrulea trimestru al anului 2014 cu circa 1,7%, comparativ cu trimestrul anterior.

Evoluția stocurilor de materii prime

- modificări procentuale față de trimestrul anterior (%) -

	Trim. I	Trim. II	Trim. III	Trim. IV
2012	1,6	1,3	1,6	-1,7
2013	3,3	1,1	1,7	1,7
2014	2,8	0,6	2,4	1,7

Sursa: date rezultate din ancheta de conjunctură a CNP (pentru întreaga perioadă)

Gradul de utilizare a capacităților de producție

Agenții economici, care fac parte din eșantion, estimează că gradul de utilizare a capacităților de producție se va reduce ușor în trimestrul IV comparativ cu trimestrul anterior, ajungând la aproximativ 76%.

Gradul de utilizare a capacităților de producție

- % -

	Trim. I	Trim. II	Trim. III	Trim. IV
2012	75,8	76,0	75,4	75,6
2013	74,8	76,1	69,0	80,9
2014	78,1	74,5	77,0	75,7

Sursa: date rezultate din ancheta de conjunctură a CNP (pentru întreaga perioadă)

Numărul mediu de salariați

Numărul mediu de salariați a crescut în trimestrul III 2014, atât față de trimestrul corespunzător din anul 2013, cu 2,2%, cât și față de trimestrul anterior cu 0,2%, ceea ce a determinat o creștere de 1,5% la nivelul primelor nouă luni ale anului 2014.

Efectivul salariaților din industrie

- medie trimestrială -

- mii persoane -

	Trim. I	Trim. II	Trim. III	Trim. IV
2012	1.255,0	1.265,6	1.268,0	1.267,6
2013	1.278,9	1.277,5	1.272,1	1.269,4
2014	1.286,0	1.298,4	1.300,4	1.302,1

Sursa: prelucrări CNP pe baza datelor INS; pentru trimestrul IV 2014 - rezultatele din ancheta de conjunctură

În perioada ianuarie – septembrie 2014, comparativ cu perioada corespunzătoare din 2013 ramurile cu cele mai importante majorări ale numărului de salariați au fost: fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice (15,6%), alte activități industriale (11,7%), fabricarea produselor textile (11,2%), fabricarea echipamentelor electrice (10,2%) și fabricarea altor mijloace de transport (9,3%).

Din sondajul efectuat la nivelul agenților economici rezultă că în trimestrul al patrulea al anului 2014 personalul din industrie va înregistra creșteri, atât față de trimestrul IV 2013 (2,5%), cât și față de trimestrul III 2014 (0,1%). Aceste evoluții conduc la o creștere de 1,7% în anul 2014 comparativ cu anul anterior. Trebuie subliniat că la nivelul trimestrului IV numărul mediu de salariați se așteaptă să atingă cel mai ridicat nivel din ultimii ani, depășind 1,3 milioane persoane.

Dinamica numărului de salariați

- modificări procentuale față de perioada corespunzătoare din anul anterior (%) -

	Trim. I	Trim. II	Trim. III	Trim. IV	An
2012	3,3	3,2	2,3	2,4	2,8
2013	1,9	0,9	0,3	0,1	0,8
2014	0,6	1,6	2,2	2,6	1,7

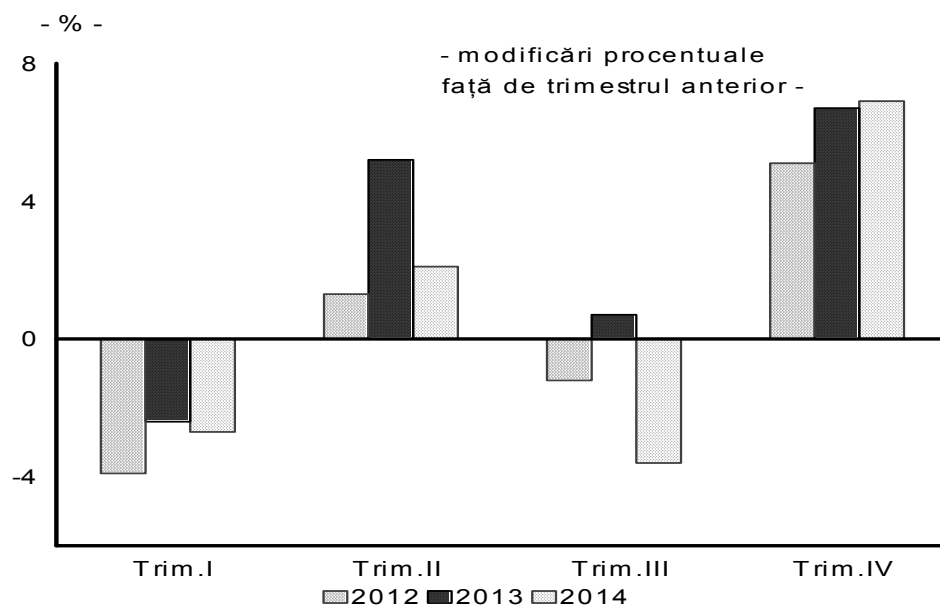
Sursa: prelucrări CNP pe baza datelor INS; pentru trimestrul IV 2014 - rezultatele din ancheta de conjunctură

Dintre ramurile care vor avea cele mai mari creșteri de personal în anul 2014, comparativ cu anul 2013 amintim: fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice (15,0%), alte activități industriale (12,7%), fabricarea altor mijloace de transport (9,8%), fabricarea produselor textile (9,6%) și activități de servicii anexe extractiei (9,2%).

Productivitatea muncii

În concordanță cu evoluțiile producției industriale și efectivului de salariați din industrie, productivitatea muncii a crescut în trimestrul III 2014 față de trimestrul corespunzător din anul 2013 (2,2%), iar față de trimestrul anterior a scăzut cu 3,6%. Evoluția din prima parte a anului 2014 a determinat o creștere a productivității muncii cu 6,3% la nivelul primelor nouă luni față de perioada corespunzătoare din 2013. Această creștere de productivitate s-a datorat unei dinamici mai pronunțate a volumului producției industriale comparativ cu dinamica numărului de salariați.

Evoluția productivității muncii

Trim. IV 2014 - estimări realizate pe baza anchetei de conjunctură

Pentru trimestrul al patrulea al anului curent, agenții economici se așteaptă la o creștere a productivității muncii cu 6,9% comparativ cu trimestrul anterior; față de trimestrul IV 2013 productivitatea muncii va înregistra o creștere cu 2,5%, ceea ce va determina o majorare de 5,3% la nivelul anului 2014 față de anul anterior.

Costul unitar real cu forța de muncă

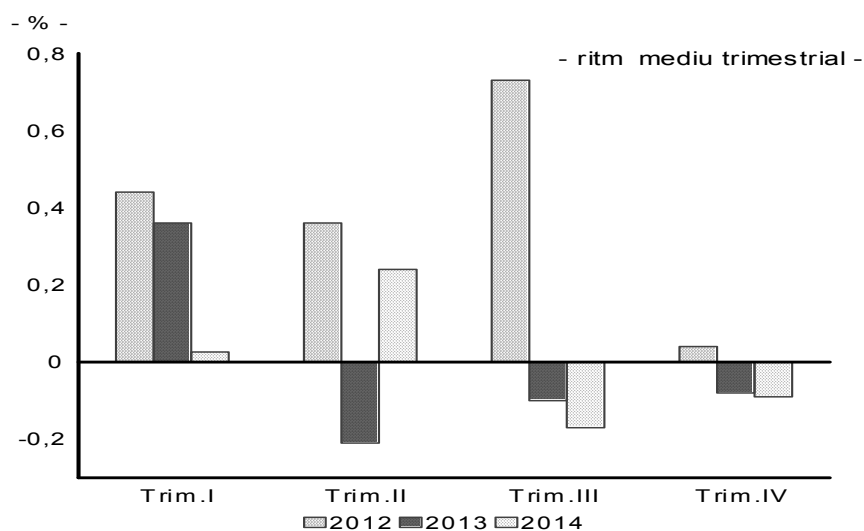
În trimestrul III 2014, costul unitar real cu forța de muncă în industrie a crescut cu 3,9% față de trimestrul corespunzător din anul 2013 și cu 5,7% față de trimestrul anterior. La nivelul primelor nouă luni creșterea a fost de 0,2%, față de aceeași perioadă a anului 2013, pe baza unei creșteri mai mici a productivității muncii față de creșterea câștigului salarial brut real (deflatat cu indicele prețurilor producției industriale).

Pentru trimestrul IV 2014, se estimează o scădere de 3,3% a costului unitar real cu forța de muncă, față de trimestrul anterior și, respectiv, o creștere de 2,8%, comparativ cu trimestrul corespunzător al anului trecut. Aceste evoluții vor conduce la o creștere de 0,9% a costului unitar cu forța de muncă în anul 2014, comparativ cu anul 2013.

Prețurile producției industriale

În ceea ce privește prețurile producției industriale, se remarcă o scădere de 0,5% în cel de-al treilea trimestru al anului curent față de trimestrul anterior (micșorarea componentei interne fiind de 0,66%, în timp ce prețurile de producție pe piața externă s-au redus doar cu 0,24%). La nivelul lunii septembrie 2014 față de decembrie 2013, prețurile producției industriale au crescut cu 0,29%.

Evoluția prețurilor producției industriale

Trim. IV 2014 - estimări realizate pe baza anchetei de conjunctură

Ancheta de conjunctură estimează pentru ultimul trimestru al anului curent un ritm mediu trimestrial al prețurilor de producție de -0,09%, superior celui înregistrat trimestrul anterior (-0,17%), dar inferior celui din trimestrul IV 2013 (-0,08%). Pentru anul 2014, se așteaptă ca prețurile de producție să rămână la același nivel cu cel înregistrat în anul 2013, iar pentru luna decembrie 2014 se anticipează o creștere de 0,02% față de luna decembrie 2013.

Volumul creditelor

Datele obținute din sondajul de conjunctură pentru sectorul industrial indică pentru ultimul trimestru din 2014 comparativ cu trimestrul anterior, o creștere de 1,0% a volumului creditelor acordate agenților economici din industrie.

În ceea ce privește ponderea *creditelor restante în total credite* se așteaptă o continuare a trendului descendent manifestat pe parcursul întregului an până la circa 11,5%, din total credite, la nivelul trimestrului IV 2014.

Ponderea creditelor restante în total credite

	Trim. I	Trim. II	Trim. III	Trim. IV
2012	10,5	11,0	11,9	12,6
2013	13,6	14,4	14,9	14,9
2014	15,2	14,4	12,7	11,5

Sursa: prelucrări CNP pe baza rezultatelor din ancheta de conjunctură

Din datele furnizate de agenții economici se poate observa că, în ultimii ani, ponderea creditelor restante în totalul creditelor a înregistrat o creștere importantă; însă, începând cu trimestrul II al anului curent se observă o tendință de scădere, ceea ce poate fi o consecință a îmbunătățirii situației financiare a societăților comerciale.

Metodologie

Comisia Națională de Prognoză realizează trimestrial o Anchetă economică de conjunctură în sectorul industrial, prin care, pe baza răspunsurilor agenților economici intervievați referitor la nivelul producției industriale, a comenzilor, stocurilor și prețurilor, pot fi elaborate prognoze pe termen scurt.

Ancheta se bazează pe un eșantion de agenți economici (selectați din bilanțurile contabile) și pe un chestionar, ambele fiind elaborate în cadrul Comisiei Naționale de Prognoză.

Eșantionul este alcătuit după o metodologie bine determinată, bazată pe metoda de sondaj pe grupe de natură stratificată la care s-a ținut cont de dimensiunile întreprinderii (număr de personal), ponderea grupei în producția ramurii industriale și ponderea ramurii în total producție industrială.

Pentru anchetele de conjunctură realizate în anul 2014 s-a stabilit un eșantion de 465 agenți economici din sectorul industrial, fiind rezultatul unei rate de sondaj de 11,8% și furnizând o rată de acoperire de peste 70%.

Spre deosebire de celelalte sondaje pe termen scurt (sondaje realizate de INS și BNR) care au la bază aprecierea de către cei intervievați a tendinței de evoluție prin încadrarea sa în categorii ca *ascendent*, *stabilitate*, *descendent*, operându-se cu solduri conjuncturale, prezenta anchetă abordează încadrarea evoluției fiecărui indicator în plafoane de creștere/descrștere prestabilite, permițând astfel o cuantificare sub formă de procent a tendințelor viitoare.

Intervalele luate în considerație ca fiind posibile pentru creștere sau scădere, sunt stabilite avându-se în vedere evoluțiile recente și cele viitoare ale unor parametri.

Principiul de calcul folosit la dezvoltarea anchetelor conjuncturale în cadrul Comisiei Naționale de Prognoză are la bază metoda ponderărilor succesive, care ține seama de modificările structurale ale producției, stocurilor sau comenzilor, folosindu-se vectori de coeficienți calculați trimestrial care corectează datele de început de an.

Pentru o evaluare complexă a opiniei agenților economici, rezultatele anchetei sunt comparate cu realizările din perioadele anterioare, fie cele publicate de Institutul Național de Statistică, fie cele din anchetele de conjunctură anterioare, după cum se specifică la fiecare indicator.